

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-4-002 (Devralma)
Karar Sayısı : 21-03/32-16
Karar Tarihi : 14.01.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER : Fatma ATAÇ, Hande GÖÇMEN, Alican ŞENTÜRK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.
Temsilcileri: Dr. M. Fevzi TOKSOY, Bahadır BALKI, Esen
ERGÜL, Cansuğül GAYRET, Alper KARAFİL
Tekkeci Sok. No:3-5 34345 Arnavutköy, Beşiktaş, İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Kümaş Manyezit Sanayi A.Ş.'nin tek kontrolünün Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 05.01.2021 tarih ve 14189 sayı ile giren ve eksiklikleri 13.01.2021 tarih ve 14374 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 13.01.2021 tarih ve 2021-4-002/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. YAPILAN İNCELEME ve TESPİTLER

- (4) Rekabet Kurumu kayıtlarına 05.01.2021 tarih ve 14189 sayı ile intikal eden başvuruda, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. (ERDEMİR) tarafından Kümaş Manyezit Sanayi A.Ş.'nin (KÜMAŞ) hisselerinin %100'ünün ve tek kontrolünün Yıldız Holding A.Ş. (YILDIZ HOLDİNG) ve Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.'den (GÖZDE GİRİŞİM) devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.

G.1. Taraflar

G.1.1. Devralan: ERDEMİR

- (5) ERDEMİR, 1960 yılında Türkiye'de üretimi yapılmayan yassı çeliği üretmek amacıyla özel bir yasayla kurulmuştur. Levha, sıcak ve soğuk haddelenmiş sac ile kalay, krom ve çinko kaplamalı sac üreten ERDEMİR; otomotiv, beyaz eşya, boru profil, haddeçilik, genel imalat, elektrik-elektronik, makine, enerji, ısı gereçleri, gemi inşa, savunma, ambalaj gibi sektörlerle temel girdi sağlamaktadır.
- (6) ERDEMİR'in iştiraklerine ilişkin bilgi aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır:

Tablo 1: ERDEMİR'in İştirakleri

İştirakler	Ülke	Faaliyet Alanı	Pay Sahipliği Oranı
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	Türkiye	Entegre demir ve çelik üretimi	(.....)
Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Demir cevheri ve pelet üretimi	(.....)
Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Çelik servis merkezi	(.....)
Erdemir Mühendislik Yön. ve Dan. Hiz. A.Ş.	Türkiye	Yönetim ve Danışmanlık	(.....)
Erdemir Romania S.R.L.	Romanya	Silisli Çelik Üretimi	(.....)
Erdemir Asia Pacific Private Limited	Singapur	Ticari faaliyet	(.....)
Erdemir Enerji Üretim A.Ş.	Türkiye	Yenilenebilir Enerji Üretimi	(.....)
İsdemir Linde Gaz Ortaklığı	Türkiye	Endüstriyel Gaz Üretim ve Satışı	(.....)
Kaynak: Bildirim formu			

- (7) ERDEMİR'in hissedarlık yapısı aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır:

Tablo 2: ERDEMİR'in Hissedarlık Yapısı ¹(%)

PAY SAHİBİ	PAY ORANI
Ataer Holding A.Ş. -Oyak Grubu ((.....))	(.....)
Halka Açık	(.....)
Erdemir Portföyü	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu	

- (8) Bilindiği üzere ERDEMİR'i OYAK Grubu kontrol etmekte olup, OYAK Grubu 1961 yılında 205 sayılı Kanun ile kurulmuş, sahip olduğu kaynakları şirket yatırımları ve finansal yatırımlar ile değerlendirme yönünde çalışmalarını sürdüren tamamlayıcı bir mesleki emeklilik fonudur. OYAK Grubu, maden-metalürji, çimento, beton, kâğıt, enerji, kimya, finans, otomotiv ve lojistik sektörlerinde doğrudan ya da dolaylı iştirakleri üzerinden faaliyet göstermektedir.
- (9) OYAK Grubunun demir-çelik sektöründe ERDEMİR tarafından kontrol edilen iştiraklerinin haricinde kontrol ettiği başka bir kişi veya ekonomik birim bulunmamakta olup çimento sektöründe faaliyet gösteren iştiraklerine ilişkin bilgi de aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır:

Tablo 3: OYAK Grubu'nun Çimento Sektöründe Yer Alan İştirakleri (%)

İştirakler	Ülke	Faaliyet Alanı	Pay Sahipliği Oranı
Oyak Çimento A.Ş.	Türkiye	Çimento sektöründe faaliyet gösteren şirketlere iştirak etmek.	(.....)
Oyak Çimento Fabrikaları A.Ş.	Türkiye	Çimento alımı ve satışı.	(.....)
Adana Çimento Freeport Ltd	KKTC	Çimento alımı ve satışı.	(.....)
Adana Çimento San. ve Tic. Ltd.	KKTC	Çimento alımı ve satışı.	(.....)
Marmara Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Her çeşit maden arama, çıkarılması, bulunması, işlenmesi ve işletilmesi ile bunların ham yan mamul hale getirilmesi, alınması ve satılması.	(.....)

¹ ERDEMİR Oyak Grubu'nun tamamına sahip olduğu Ataer Holding A.Ş.'nin tek kontrolü altındadır.

Ünye Cem Srl	Romanya	Çimento mamullerinin ithalat, ihracat ve ticari satışının dökme ve ambalajlı olarak yapılması.	(.....)
Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Hazır beton üretimi ve satışı.	(.....)
Denizli Çimento San. T.A.Ş.	Türkiye	Klinker ve çimento üretimi ve satışı.	(.....)
OYAK Çimento Enerji A.Ş.	Türkiye	Enerji üretim tesislerinin kurulması, işletmeye alınması, kiralanması, enerji üretim ve satışı.	(.....)
Cimpor Cote D'ivoire	Fildişi Sahili	Çimento üretme ve puzolan üretimi.	(.....)
Kaynak: Bildirim formu			

G.1.2. Devredilen: KÜMAŞ

- (10) KÜMAŞ, Kütahya-Eskişehir-Bilecik bölgesinde yer alan doğal manyezit cevherini, sinter manyezit, bazik refrakter tuğla ve harç üretmek amacıyla 1972 yılında halka açık bir anonim şirket olarak kurulmuştur.
- (11) KÜMAŞ, genel olarak şekilli, şekilsiz refrakter ürünleri pazarında ve refrakter ile refrakter dışı sektörlerde kullanılan sinterlenmiş manyezit (DBM), ergitilmiş manyezit (FM), kalsine manyezit (CCM), sinterlenmiş dolomit (DBD) ve manyezit cevheri dâhil olmak üzere üst pazar girdilerine ilişkin pazarlarda faaliyet göstermektedir. Yurt dışında bir üretim tesisi veya satış ofisi bulunmayan KÜMAŞ'ın satışlarının önemli bir kısmı ihracat yolu ile gerçekleşmektedir.
- (12) KÜMAŞ'ın hisselerinin tamamına sahip olduğu Odak Refrakter ve Madencilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ODAK) ve Yenilikçi Yapı Malzemeleri Yatırım Üretim San. ve Tic. A.Ş. (YENİLİKÇİ YAPI) unvanlı iki tane bağlı ortaklığı bulunmaktadır. KÜMAŞ, ODAK aracılığı ile refrakter ürünlerinin geri dönüşümü alanında da faaliyet göstermektedir. ODAK, kullanılmış refrakter ürünlerini toplamakta, işlemekte ve elde edilen hammaddeleri refrakter üreticilerine satmakta, aynı zamanda refrakter hammaddelerinin kırılması (*crushing*) ve boyutlandırılması (*sizing*) faaliyetlerinde bulunmaktadır. ODAK söz konusu faaliyetlerini yalnızca Türkiye'de sürdürmekte olup yurt dışına satış yapmamaktadır. KÜMAŞ'ın sahip olduğu bir diğer bağlı ortaklığı YENİLİKÇİ YAPI'nın ise hâlihazırda herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.²
- (13) KÜMAŞ'ın hissedarlık yapısı aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır:

Tablo 4: KÜMAŞ'ın Hissedarlık Yapısı³ (%)

PAY SAHIBI	PAY ORANI
GÖZDE GİRİŞİM ⁴	
- (.....)	
- (.....)	
- (.....)	(.....)
- (.....)	
- (.....)	
YILDIZ HOLDİNG	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu	

G.2. İlgili Pazar

² YENİLİKÇİ YAPI, geçmişte bünyesinde bulundurduğu inşaat sektörüne yönelik olarak magnezyum board levha üretim ve satışı ile işgal eden Ak Alev Manyezit Levha Üretim San. ve Tic. A.Ş. (AK ALEV) unvanlı teşebbüsün hisselerini 9 Ocak 2019 tarihinde satışını gerçekleştirmiş olduğundan YENİLİKÇİ YAPI'nın hâlihazırda herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

³ KÜMAŞ hâlihazırda YILDIZ HOLDİNG'in de dâhil olduğu ekonomik bütünlüğün tek kontrolü altında olup nihai olarak Ülker Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

⁴ GÖZDE GİRİŞİM hâlihazırda payları Borsa İstanbul'da işlem gören halka açık bir şirkettir.

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (14) Pazar tanımı, teşebbüsler arasındaki rekabetin sınırlarını tespit etmekte kullanılan bir araçtır. Bu araç, Kurulun rekabet politikası uygulamasının çerçevesini belirlemesine olanak verir. Pazar tanımlamasının temel amacı, incelenen teşebbüslerin karşı karşıya buldukları rekabet koşullarının belirlenmesidir. Bir pazarı hem ürün hem de coğrafi bölge boyutlarıyla tanımlamaktaki amaç, incelenen teşebbüslerin davranışlarını sınırlama ve etkin bir rekabetçi baskıdan bağımsız olarak davranmalarını önleme gücüne sahip rakiplerinin ortaya çıkarılmasıdır.
- (15) İlgili ürün pazarının tespitinde, birleşme veya devralma konusu olan mal veya hizmetlerle, tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınır; tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilir. İşlem çerçevesinde devre konu olan KÜMAŞ, refrakter malzemeleri ve refrakter hammaddeleri alanlarında faaliyet göstermektedir. Devralan OYAK Grubu ise bünyesinde yer alan teşebbüsler aracılığıyla birçok sektörde faaliyet göstermekle beraber, aşağıda açıklandığı üzere dosya konusu işlemde etkilenen pazarlardaki faaliyetleri demir, çelik ve çimento sektörleri kapsamında incelenebilmektedir.

G.2.1.1. Refrakter Malzemeleri

- (16) Refrakter ürünler, çok yüksek ısıların ve agresif kimyasal ortamların olduğu durumlarda herhangi bir fiziksel ya da kimyasal değişikliğe uğramaksızın dayanabilen metalik olmayan inorganik malzemelerdir. Bu ürünler yüksek sıcaklık proseslerinin olduğu demir çelik, çimento, cam, kireç ve demir dışı metallerin üretimlerinin gerçekleştiği fırın ile ocak gibi ekipmanların termal, mekanik ve kimyasal aşındırıcılara karşı korunmasını sağlamak amacı ile kaplanmasında kullanılmaktadır.
- (17) Rekabet Kurulunun (Kurul) ve Avrupa Komisyonu'nun geçmiş kararlarında belirtildiği üzere⁵, refrakter malzemeler üretim yöntemlerine göre aşağıdaki şekilde kategorize edilebilmektedir:
- **Sekilli Refrakterler;** Kil, şamot, vitra, boksit, alümina, manyezit, dolomit gibi çeşitli hammaddelerin öğütülerek elekten geçirilmesi ve belli oranlarda karıştırılmasından sonra yüksek basınç altında kalıplarda preslenerek şekillendirilmesi, ardından da kurutularak fırınlarda nihai ürün olan "ateş tuğlası" haline getirilmesiyle elde edilmektedir. Bu ürünler ısıyla temas eden fırınların inşasında ve iç yüzey kaplamasında kullanılmaktadır ve müşteriler tarafından hemen kullanılabilir bir formda sağlanmaktadır (örneğin; tuğlalar). Şekilli refrakterlerin genellikle şekilsiz ürünlere göre daha yoğun bir yapısı olmaktadır.
 - **Şekilsiz Refrakterler;** Ana girdilerin kırma, öğütme, eleme aşamalarından geçirilmesinden sonra tartma ve dozajlama ile harmanlanması sonucu elde edilen harçlardır. Şekilsiz refrakterler, astarlar için kullanılan tüm monolitik (toz bazlı) ürünleri içermekte ve genellikle ekipmanın kendisinde işlenmekte ve uygulanmaktadır. Bu ürünler uygulama şekline bağlı olarak, dövme harçları, döküm harçları,

⁵ Kurulun 20.03.2008 tarih ve 08-25/254-83 sayılı, 09.09.2015 tarih ve 15-36/554-181 sayılı, 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararları ile Avrupa Komisyonu'nun 28.06.2017 tarih ve M.8286 sayılı RHI/Magnesita Refratarios kararı, 28.10.2016 tarih ve M.8130 sayılı Imerys/Alteo Certain Assets kararı, 04.03.2008 tarih ve M.4961 sayılı Cookson/Foseco kararı.

püskürtme harçları, sıvama harçları ve örgü harçları olarak sınıflandırılabilir.

- (18) Kurulun 29.01.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı kararında, refrakter malzemelerinin bazılarının üretim yöntemi ve kullanım alanlarındaki farklılıklar dikkate alınarak, farklı alt pazarlar olarak ele alınmasının mümkün olduğu, ancak ürün grupları arasında talep yönlü ikame edilebilirliğin güçlü olmasından hareketle ilgili ürün pazarının tüm alt grupları kapsayacak şekilde "*refrakter malzemeleri*" olarak belirlenmiştir.⁶ Bununla birlikte, atfedilen diğer Kurul ve Komisyon kararlarında⁷, şekilli ve şekilsiz refrakterlerin birbirleriyle ikame edilebilir olmadığı, nitekim bu ürünlerin farklı amaçlar ile üretimin farklı aşamalarında kullanıldığı belirtilmiştir.
- (19) Ayrıca, yine Kurulun ve Avrupa Komisyonu'nun kararları doğrultusunda⁸, refrakter malzemeler kimyasal bileşenlerine göre bazik (temelli) ve bazik olmayan (temelsiz) refrakterler olarak da ayrıştırılabilir.
- **Bazik (temelli) refrakterler;** esasen magnezyum oksit (MgO) veya kalsiyum oksitten (CaO) oluşmaktadır. Su içeren bileşenleri bazik (alkali) özelliklere sahip oksitler "bazik" olarak ifade edilmekte ve bu çerçevede, "bazik" ifadesi, belirli bir kimyasal davranışı ifade etmektedir. Bazik refrakterler, temel çevrelere maruz kaldıklarında görece stabil kalmaktalarken, asit ortamlardaki kimyasal tepkiler sebebiyle zarar görebilirler.
 - **Bazik olmayan refrakterler;** esasen boksit gibi asidik minerallerden oluşmaktadır ve asit ortamlardaki kimyasal tepkilere karşı görece stabil kalmaktadırlar.
- (20) Avrupa Komisyonu'nun *RHI/Magnesita Refratarios* kararında belirtildiği üzere⁹, bazik refrakterler, genellikle manyezit veya dolomitten üretilmektedir. Dolayısıyla, bazik refrakterler hammaddelerine göre manyezitten bazik refrakterler ve dolomitten bazik refrakterler olarak alt segmentlere ayrılabilir. İlgili kararda aşağıda yer alan hususlar belirtilmiştir.
- Talep açısından, manyezitten bazik refrakterler, daha yüksek ısılara, aşındırıcı maddelere ve hidrasyona dayanabilmektedir ve dolayısıyla, manyezitten bazik refrakterler ile dolomitten bazik refrakterler farklı özelliklere sahiptirler.
 - Bu ürünlerin farklı özelliklere ve tepkilere sahip olmasından dolayı, ilgili ürünler farklı endüstriyel uygulamalara hizmet etmektedirler. Örneğin: dolomitten bazik refrakterler çimento, cam ve bakır endüstrisi için elverişli değildir. Bu ürünler genellikle silisle öldürülmüş çelik üretilen pota ocaklarında ve paslanmaz çelik üretiminin yapıldığı tesislerde pota ve AOD (Argon Oksijen Dekarbürizasyonu) ocaklarda kullanılmaktadır.

⁶ Kurulun 29.1.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı ve 09.09.2015 tarih ve 15-36/554-18 sayılı kararları.

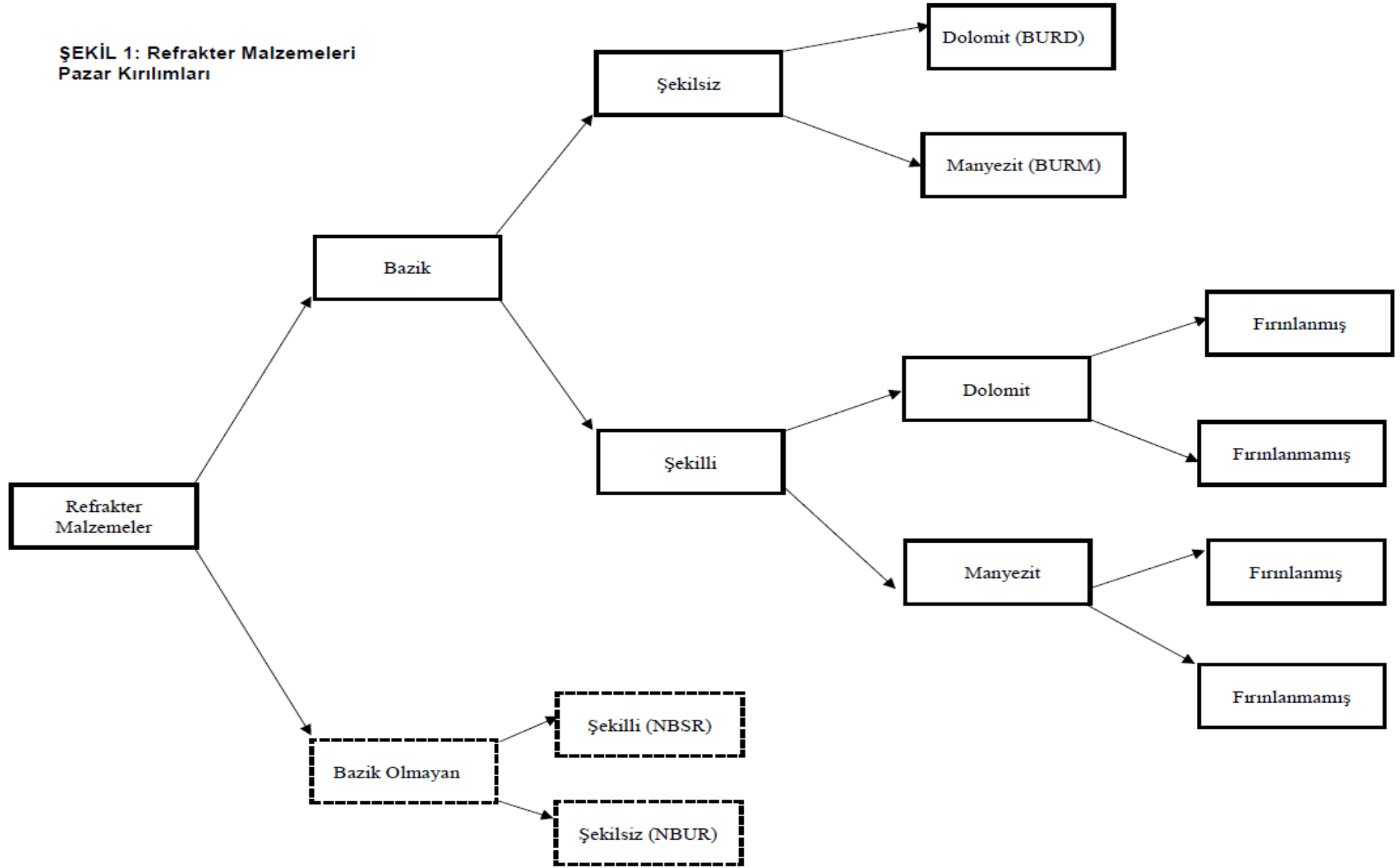
⁷ Kurulun 20.03.2008 tarih ve 08-25/254-83 sayılı kararı, Avrupa Komisyonu'nun 28.06.2017 tarih ve M.8286 sayılı RHI/Magnesita Refratarios kararı, 28.10.2016 tarih ve M.8130 sayılı Imerys/Alteo Certain Assets kararı ve 04.03.2008 tarih ve M.4961 sayılı Cookson/Foseco kararı.

⁸ Kurulun 20.03.2008 tarih ve 08-25/254-83 sayılı kararı ile Avrupa Komisyonu'nun 28.06.2017 tarih ve M.8286 sayılı RHI/Magnesita Refratarios kararı ve 04.03.2008 tarih ve M.4961 sayılı Cookson/Foseco kararı.

⁹ Avrupa Komisyonu'nun 28.06.2017 tarih ve M.8286 sayılı *RHI/Magnesita Refratarios* kararı.

- İlaveten, her ne kadar arz açısından bu ürünler arasında üretimde geçiş yapılabilecek olsa da, bu tür bir geçiş gerekli hammaddelerin mevcudiyetine bağlıdır ve belirli maliyetleri beraberinde getirmektedir.
- (21) İşbu dosya kapsamında da benzer şekilde manyezitten bazik ve dolomitten bazik refrakterlerin ayrı ilgili ürün pazarında değerlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.
- (22) Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun yukarıda yer verilen *RHI/Magnesita Refratarios* kararında belirtildiği üzere, gerek manyezitten gerekse dolomitten bazik tüm şekilli refrakterler, maruz kaldıkları ısı işlem türüne göre, fırınlanmış ve fırınlanmamış refrakter malzemeleri olarak alt segmentlere ayrılabilir. Gerek manyezitten gerekse dolomitten bazik tüm şekilli refrakterler ısı işlem görmektedir. Bununla birlikte, hedeflenen nihai uygulamalar için istenen özelliklere bağlı olarak, temperlenebilmekte veya fırınlanabilmektedir. Temperleme, bir temperleme fırınında 350°'ye kadar ısı uygulanarak refrakter malzemenin kurutulması ve direncinin güçlendirilmesi işlemidir. Nihai ürün, temperlenmiş veya fırınlanmamış refrakter malzeme olarak adlandırılmaktadır. Buna karşın, fırınlama, refrakter ürünlerinin daha yüksek sıcaklıklarda yakma işlemini ifade etmektedir. Fırınlama, 1850°'ye varan sıcaklıklarda refrakter tuğlayı yakan özel bir ateşleme tüneli fırınında gerçekleşmektedir. Fırınlama malzemenin dayanıklılığını ve ısıya karşı direncini artırmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun yukarıda bahsi geçen kararında, talep ve arz açısından fırınlanmış ve fırınlanmamış refrakter ürünler arasında ikame edilebilirliğin olmadığına ve bu ürünlerin ayrı ilgili ürün pazarları teşkil ettiğine karar verilmiştir.
- (23) Refrakter malzemelerin alt kırılımları aşağıda yer alan şekilde sunulmaktadır.

ŞEKİL 1: Refrakter Malzemeleri Pazar Kırılımları



- (24) En dar çerçevede KÜMAŞ'ın ürün portföyündeki refrakter malzemeleri ve bunların üretimi ve kullanım alanı aşağıda yer alan tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: KÜMAŞ'ın Ürün Portföyündeki Refrakter Malzemeleri ve Kullanım Alanları

Refrakter Malzemeleri	Üretimi ve Kullanım Alanı	Kullanıldığı Sektör
Dolomitten Bazik Şekilsiz Refrakterler (BURD)	Sinter dolomitin (DBD) farklı tane boyutlarında kırılıp, çeşitli bağlayıcılarla mikserde karıştırılması ile üretilen, herhangi bir şekli olmayan yığın halindeki şekilsiz bazik refrakterdir. Çelik üretim fırınlarında refrakterler uygulanırken dolgu olarak kullanıldığı gibi çalışan fırınlarda aşınan bölgelerin tamiri için de kullanılmaktadır.	Demir-Çelik
Manyezitten Bazik Şekilsiz Refrakterler (BURM)	Sinterlenmiş manyezit (DBM) ya da ergitilmiş manyezitin (FM) farklı tane boyutlarında kırılıp, çeşitli bağlayıcılarla mikserde karıştırılması ile üretilen, herhangi bir şekli olmayan yığın halindeki şekilsiz bazik refrakterdir. Endüstriyel fırınlarda refrakterler uygulanırken dolgu ve dövme olarak kullanıldığı gibi çalışan fırınlarda aşınan bölgelerin tamiri için de kullanılmaktadır.	Demir-çelik, çimento, kireç, cam ve demir dışı metaller sektörlerinde
Dolomitten Bazik Şekli Fırınlanmamış Refrakterler (Fırınlanmamış BSRD)	DBD'nin farklı tane boyutlarında kırılıp/öğütülerek grafit ve bağlayıcılar ile mikserde karıştırılması ile üretilen harmanların hidrolik preslerde şekillendirilmesi ile üretilmektedir. Şekillendirilen tuğlalar daha sonra 350°C'ye kadar mekanik ve hidrasyon direncini artırmak için temperlenmektedir. Ürünler paletlerde istif ve ambalajı yapılarak sevke hazır hale getirilmektedir. Çelik sektörü pota ocaklarında refrakter kaplama amacı ile kullanılmaktadır.	Demir-Çelik
Manyezitten Bazik Şekli Fırınlanmış Refrakterler (Fırınlanmış BSRM)	DBM ve/veya FM'in farklı tane boyutlarında kırılıp/öğütülerek alümina spinel, kromit gibi katkı ve bağlayıcılar ile mikserde karıştırılması ile üretilen harmanların hidrolik preslerde şekillendirilmesi ile üretilmektedir. Şekillendirilen tuğlalar daha sonra 1700°C'ye kadar seramik bağ yapması için tünel fırınlarda pişirilmektedir. Ürünler paletlerde istif ve ambalajı yapılarak sevke hazır hale getirilmektedir. Çelik, çimento, cam, demir dışı metaller sektörlerinde endüstriyel fırınlarda refrakter kaplama amacı ile kullanılmaktadır.	Demir-çelik, çimento, kireç, cam ve demir dışı metaller sektörlerinde
Manyezitten Bazik Şekli Fırınlanmamış Refrakterler (Fırınlanmamış BSRM)	DBM ve/veya FM'in farklı tane boyutlarında kırılıp/öğütülerek grafit, antioksidan katkı ve bağlayıcılar ile mikserde karıştırılması ile üretilen harmanların hidrolik preslerde şekillendirilmesi ile üretilmektedir. Şekillendirilen tuğlalar mekanik direncini artırmak için 350°C'ye kadar temperlenmektedir. Ürünler paletlerde istif ve ambalajı yapılarak sevke hazır hale getirilmektedir. Çelik sektörü pota, konverter ve elektrik ark ocaklarında refrakter kaplama amacı ile kullanılmaktadır.	Demir-Çelik
Bazik Olmayan Refrakterler (NBUR)	Boksit, Beyaz Erimiş Alumina (<i>WFA-White Fused Alumina</i>), Kahverengi Erimiş Alumina (<i>BFA-Brown Fused Alumina</i>), Silika, Andaluzit ve Tabular alümina gibi hammaddelerin farklı tane boyutlarında kırılıp, çeşitli bağlayıcılarla mikserde karıştırılması ile üretilen, herhangi bir şekli olmayan yığın halindeki şekilsiz bazik olmayan	Demir-Çelik ve diğer sektörler

	refrakterdir. Endüstriyel fırınlarda refrakterler uygulanırken dolgu, dökme ve dövme olarak kullanıldığı gibi çalışan fırınlarda aşınan gölgelerin tamiri için de kullanılmaktadır.	
Kaynak: Bildirim formu		

- (25) Mevcut dosya kapsamında, refrakter malzemelerine ilişkin ürün ayrımının en dar şekilde “*Dolomitten Bazik Şekilsiz Refrakterler*”, “*Manyezitten Bazik Şekilsiz Refrakterler (BURM)*”, “*Dolomitten Bazik Şekilli Fırınlanmamış Refrakterler*”, “*Manyezitten Bazik Şekilli Fırınlanmış Refrakterler (Fırınlanmış BSRM)*”, “*Manyezitten Bazik Şekilli Fırınlanmamış Refrakterler (Fırınlanmamış BSRM)*” ve “*Bazik Olmayan Şekilsiz Refrakterler*” olarak değerlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

G.2.1.2. Refrakter Malzemelerinin Hammaddeleri

- (26) Devre konu KÜMAŞ ayrıca refrakter malzemelerin hammaddeleri alanında faaliyet göstermektedir. Maden ocaklarından çıkartılan manyezit cevherleri saflıklarını artırmak ve yan taşlardan arındırılmak amacı ile zenginleştirme işlemine tabi tutulmaktadır. Zenginleştirme işlemi öncesinde süreç verimliliğini artırmak amacıyla manyezit cevherleri kırılmakta ve kurutulmaktadır. Zenginleştirme işleminde kirlilikler ve yan taşlar manyetik ve optik ayırıcılar aracılığı ile manyezit cevherinden ayrılmaktadır. Zenginleştirme prosesi sonrası manyezit cevheri döner ya da dikey fırınlarda 1000°C'ye kadar sıcaklıklarda ısıtılma işlemine tabi tutularak (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) kostik kalsine manyezit (CCM) üretimi gerçekleştirilmektedir. Aynı şekilde manyezit cevheri döner fırınlarda 1700°C üzeri sıcaklıklarda ısıtılma işlemine tabi tutularak (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) sinter manyezit (DBM) üretimi gerçekleştirilmektedir. Ergitilmiş manyezit (FM) üretiminde manyezit cevheri ya da CCM, elektrik ark ocaklarında 2800°C üzeri sıcaklıklarda ergitilip kontrollü bir şekilde soğutulmaktadır. Soğutma sonrası ortaya çıkan kütle kabuk kısmından arındırılarak ergitilmiş manyezit üretimi gerçekleştirilmektedir.
- (27) Ayrıca dolomit maden ocaklarından çıkartılan dolomit cevheri, zenginleştirme işlemine tabi tutulmadan 20 mm'nin altına kırılarak döner fırınlara beslemeye hazır hale getirilmektedir. Dolomit cevherinin 1900°C üzeri sıcaklıklarda ısıtılma işlemine tabi tutulması (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) ile sinter dolomit (DBD) üretimi gerçekleştirilmektedir.
- (28) Refrakter malzemelerinin üretiminde ve KÜMAŞ'ın üretim portföyünde kullanılan manyezit ve dolomit hammaddeleri aşağıdaki şekilde alt segmentlere ayrılabilir:
- **Sinter manyezit (DBM)**, manyezit cevherinin döner fırınlarda 1700°C üzeri sıcaklıklarda ısıtılma işlemine tabi tutulması (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) ile DBM üretimi gerçekleştirilmektedir. BURM, fırınlanmış BSRM ve fırınlanmamış BSRM dar segmentasyon ürünlerinin ana hammaddesidir.
 - **Ergitilmiş manyezit (FM)**, manyezit cevherinin ya da kostik kalsine manyezitin elektrik ark ocaklarında 2800°C üzeri sıcaklıklarda ergitilip kontrollü bir şekilde soğutulması ile üretilmektedir. DBM ve FM birbirleri ile ikame edilebilir olmakla birlikte, FM kullanımı refrakter ürünün yüksek performanslı olması için DBM'ye göre tercih edilebilmektedir. FM, BURM, fırınlanmış BSRM ve fırınlanmamış BSRM dar segmentasyon ürünlerinin ana hammaddesidir.
 - **Kalsine manyezit (CCM)**, manyezit cevherinin döner veya dikey fırınlarda 1000°C'ye kadar sıcaklıklarda ısıtılma işlemine tabi tutulması (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) ile CCM üretimi gerçekleştirilmektedir. Refrakter dışı

sektörlerde (gübre, hayvan yemi, hidrometalurji vb.) kullanıldığı gibi FM üretiminin girdisi olarak da kullanılır.

- **Sinter dolomit (DBD)**, dolomit cevherinin döner fırınlarda 1900°C üzeri sıcaklıklarda ısı işleme tabi tutulması (su ve karbon dioksit içeriğinden arındırılarak) ile DBD üretimi gerçekleştirilmektedir. BURD, fırınlanmamış BSRD dar segmentasyon ürünlerinin ana hammaddesidir.
- **Manyezit cevheri**, doğadan çıkartılan MgCO₃ bileşimidir. DBM, CCM ve FM üretiminde kullanılan hammaddedir.

- (29) Yukarıdaki hammaddelerden kalsine manyezit, tarımsal uygulamalar (hayvan yemi ve gübre), madencilik sektörü (Ph ayarlayıcı), mermer ve seramik sektörü, yapı sektörü, kâğıt dolgu ve beyazlatma malzemesi, şeker rafinasyonu, cam harmanı katkı malzemesi ve soral çimento uygulamaları da dâhil olmak üzere çok farklı sektörlerde kullanılmaktadır. Demir çelik sektöründe kullanımı ise, üretilen ürünler açısından sınırlı seviyede kullanılmakta ve kalsine manyezit yerine dolomit kireç yoğunluklu olarak tercih edilmektedir. Bildirim Formunda, KÜMAŞ tarafından üretilen kalsine manyezitin yalnızca belirli bir kısmının demir çelik sektörüne tedarik edilmekte olduğu ve bu ürünlerin demir çelik sektörü açısından zorunlu olarak addedilmediği ifade edilmektedir.
- (30) Ayrıca, KÜMAŞ tarafından ERDEMİR grubu bünyesindeki İskenderun Demir Çelik A.Ş.'ye satışı gerçekleştirilen kalsine briket, kalsine manyezit olarak, aktif olunan pazarlara satışı yapılamayacak filtre tozlarının (yan ürün) briketlenerek değerlendirilmesi ile oluşmaktadır. Demir çelik sektöründe, refrakter malzeme ile örülmüş olan sıvı çelik potasında, sıvı çelik yüzeyinde bulunan aşındırıcı nitelikteki cürufun pota refrakterine verdiği aşındırma etkisini azaltmak için kalsine briket ilavesi yapılmaktadır. Bu sayede, pota içerisine örülmüş olan refrakter yapı korunmakla birlikte daha uzun ömürlü olmaktadır. Kalsine briket genellikle asidik özelliği fazla olan slab (cürufurlarına) kalitelere kullanılmaktadır. Türkiye'de bulunan 34 çelikhaneden yalnızca 6'sı bu ürünü proseslerinde oluşan cürufun magnezyum oksit bakımından zenginleştirmek amacıyla kullanılmaktadır. Bildirim Formunda bu ürünün, çelik üretim süreci açısından elzem olmadığı ve bahse konu ürünün bazik refrakter tuğla kırıkları ve dolomitik kireç ile kolaylıkla ikame edilebilmekte olduğu, dolayısıyla, bu ürünün kalsine manyezit niteliği göstermediği ve %70'ten büyük MgO içeriğine ve manyezit bazlı tamir harcı ile aynı kullanım amacına sahip olması nedeniyle manyezitten bazik şekilsiz refrakter ürün grubuna dâhil edilebileceği ifade edilmektedir.
- (31) Diğer refrakter hammaddeler (sinter manyezit, ergitilmiş manyezit, sinter dolomit ve manyezit cevheri) ise, ana ürün grubunda olup, demir çelik ve çimento sektörlerinde girdi olarak kullanılmamaktadır. Bu ürünler, refrakter ürünlerin üretildiği hammaddelerdir. Manyezit cevherinden sinter manyezit ve ergitilmiş manyezit üretilmektedir.
- (32) Kurulun KÜMAŞ'ın özelleştirmesini konu alan 23.02.2012 tarih ve 12-08/239-70 sayılı kararında, KÜMAŞ'ın faaliyetleri dikkate alınarak ilgili ürün pazarları herhangi bir alt segmente ayrılmaksızın "manyezit ve dolomit pazarı" ile "refrakter malzemeleri pazarı" olarak tanımlanmıştır.
- (33) İşbu dosya kapsamında refrakter malzemelerinin hammaddelerine ilişkin ürün ayrımının en dar anlamda, "sinter manyezit-DBM", "ergitilmiş manyezit-FM", "kalsine manyezit-CCM", "sinter dolomit-DBD" ve "manyezit cevheri" olarak değerlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

G.2.1.3. Demir Çelik Sektörü

- (34) Kurulun geçmiş tarihli kararlarında da belirtildiği üzere, çelik ürünlerini yassı ürünler (sıcak sac, soğuk sac, kalın levha, galvanizli sac, teneke vb.) ve uzun ürünler (profil demir, inşaat demiri, filmaşın vb.) olmak üzere iki alt gruba ayırmak mümkündür. Yassı demir çelik pazarı ise, sıcak ve soğuk haddelenmiş rulo saclar, kalın levhalar, galvanizli sac, kalay/krom kaplı sac ve elektrolize çelik levhalar; uzun demir çelik ürünlerinin ise kütük, inşaat çubuğu, profil ve filmaşın olmak üzere alt pazarlara ayrılabilir. (35) Mevcut dosya kapsamında, devre konu KÜMAŞ'ın faaliyetleri ile devralan tarafın faaliyetleri dikkate alındığında demir çelik sektörünün alt ayrımlarına ayrılmasının gerekli olmadığı; "demir çelik pazarı" olarak kabul edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Dosya kapsamında ulaşılan sonucu değiştirmemekle birlikte en dar çerçevede işlemin etkisini değerlendirmek için söz konusu Kurul kararlarına paralel olarak ilgili ürün pazarının "yassı demir çelik ürünleri" ve "uzun demir çelik ürünleri" olarak alt ayrımları da ele alınmaktadır.

G.2.1.4. Çimento Sektörü

- (36) Kurulun geçmiş tarihli kararları çerçevesinde, çimento, beyaz çimento ve gri çimento olmak üzere başlıca iki ürün grubu altında değerlendirilmektedir. Ayrıca, KÜMAŞ tarafından üretilen refrakter malzemelerin çimento sektörünün genelinde kullanıldığı göz önünde bulundurulduğunda, Kurulun 18.11.2009 tarih ve 09-56/1338-341 sayılı ve 24.04.2007 tarih ve 07-34/352-132 sayılı kararlarında olduğu gibi, işbu dosya kapsamında, ilgili ürün pazarının herhangi bir alt kırılıma gidilmeksizin, "çimento pazarı" olarak değerlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. (37) Yapılan tüm değerlendirmeler ve incelemeler ile işbu dosya kapsamındaki etkilenen pazarlar dikkate alındığında, ilgili ürün pazarının "manyezitten bazik şekilsiz refrakterler (BURM), manyezitten bazik şekilli fırınlanmış refrakterler (fırınlanmış BSRM), manyezitten bazik şekilli fırınlanmamış refrakterler (fırınlanmamış BSRM), kalsine manyezit (CCM), demir-çelik ürünleri ve çimento pazarı" olarak tanımlanabileceği değerlendirilmektedir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (38) İşbu dosya kapsamında yapılan inceleme ve değerlendirmeler ışığında, refrakter malzemeleri bakımından ilgili ürün pazarında bulunan teşebbüslerin Türkiye genelinde faaliyet göstermeleri, bildirim konusu işlemin Türkiye'deki etkilerinin dikkate alınması gerektiği, ilgili ürünün pazarlama, satış ve dağıtımında rekabet koşulları açısından bölgesel bir farklılığın söz konusu olmaması ve ayrıca Kurulun geçmiş tarihli kararlarında¹⁰ refrakter malzemeleri ve hammaddeleri pazarı bakımından ilgili coğrafi pazarın "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmesi nedenleriyle ilgili coğrafi pazarın "Türkiye" olarak belirlenebileceği değerlendirilmektedir. (39) Yassı demir çelik ürünleri ve uzun demir çelik ürünleri bakımından ise, Kurul, refrakter sektöründe yer alan teşebbüslerin hemen hemen tüm bölgelere satış yapabildiklerini ve pazarın küresel özellikler de içerdiğini de dikkate alarak ilgili coğrafi pazarı "Türkiye" olarak belirlenebileceğine karar vermiştir.¹¹ İşbu dosya kapsamında da, söz konusu

¹⁰ Kurulun 20.03.2008 tarih ve 08-25/254-83 sayılı, 09.09.2015 tarih ve 15-36/554-181 sayılı, 29.1.2007 tarih ve 07-10/63-19 sayılı, 23.02.2012 tarih ve 12-08/239-70 sayılı ve 03.05.2007 tarih ve 07-37/384-145 sayılı kararları.

¹¹ Kurulun 15.03.2018 tarih ve 18-08/143-72 sayılı kararı.

Kurul kararına paralel olarak ilgili coğrafi pazarın “Türkiye” olarak tanımlanmasının yerinde olduğu değerlendirilmektedir.

- (40) Çimento pazarı bakımından ise Kurul bölgesel bazda bir coğrafi pazar tanımı benimsemektedir.¹² Ancak, KÜMAŞ tarafından üretilen refrakter malzemelerin çimento sektörünün genelinde kullanıldığı göz önünde bulundurulduğunda, çimento pazarı bakımından da ilgili coğrafi pazarın “Türkiye” olarak belirlenebileceği değerlendirilmektedir.

H. DEĞERLENDİRME

H.1. 2010/4 sayılı Tebliğ’in 7. Maddesi Bakımından Değerlendirme

- (41) 2010/4 sayılı Tebliğ’in 7. maddesinde;

“(1) Bu Tebliğ’in 5 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;
a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL’yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL’yi veya
b) Devralma işlemlerinde devre konu varlık ya da faaliyetin, birleşme işlemlerinde ise işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun otuz milyon TL’yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL’yi aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur.”

hükmünün yer aldığı görülmektedir. Bu çerçevede aşağıdaki tabloda işlem taraflarının cirolarına yer verilmektedir.

Tablo 6: İşlem Taraflarının Ciroları¹³ (TL)

İşlem Tarafları	Dünya Cirosu	Türkiye Cirosu
OYAK	(.....)	(.....)
KÜMAŞ	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (42) Yukarıda yer verilen taraf cirolarının, anılan tebliğ’in (a) ve (b) bentleri kapsamında öngörülen eşikleri aştığı, dolayısıyla işbu işlemin hukuki geçerlilik kazanması için Kuruldan izin alınmasının zorunlu olduğu görülmektedir.
- (43) 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5 inci maddesinde birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak “kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması” hali sayılmıştır.
- (44) Planlanan işlem öncesinde KÜMAŞ üzerinde GÖZDE GİRİŞİM’in %(.....), YILDIZ HOLDİNG’in ise %(.....) pay sahipliği bulunmakta olup KÜMAŞ nihai olarak YILDIZ HOLDİNG’in de dâhil olduğu Ülker Ailesi tarafından kontrol edilmektedir. Planlanan işlemin gerçekleşmesi durumunda KÜMAŞ’a ait hisselerin tamamının nihai olarak

¹² Kurulun 02.05.2019 tarih ve 19-17/243-110 sayılı ve 14.09.2006 tarih ve 06-63/850-242 sayılı kararları.

¹³ Dolar olarak belirtilen tutarların hesaplanması için Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası’nın 2019 yılı ortalama kuru (1 USD=5,67 TL) esas alınmıştır.

OYAK Grubu tarafından kontrol edilen ERDEMİR tarafından devralınacağı anlaşılmakta olup KÜMAŞ'ın kontrol yapısında kalıcı bir değişiklik meydana gelecektir. Dolayısıyla bildirim konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.

- (45) İşlemin ekonomik gerekçesi olarak (.....) olduğu belirtilmiştir. Bildirim Formunda KÜMAŞ'ın işletme değerinin (.....) Amerikan Doları olduğu belirtilmiştir.¹⁴

H.2. Yoğunlaşma Değerlendirmesi

H.2.1. Yatay Etkilenen Pazara İlişkin Değerlendirme

- (46) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde,

“(Değişik fıkra: 16.06.2020-7246/2. Md) Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.”

denilmektedir. Bir işlem sonucu etkin rekabetin önemli ölçüde azalacağına yönelik bir değerlendirmeye ulaşmakta en yaygın olarak kullanılacak dayanak hâkim durum yaratılması ya da hakim durumun güçlendirilmesidir. 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, “Bir ya da birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü” olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla Kanun'un 7. maddesindeki yasaklama ve 3. maddesindeki hâkim durum kavramı birlikte değerlendirildiğinde, hâkim durum kavramının birleşme veya devralmanın etkin rekabetin önemli ölçüde azaltıp azaltmadığını belirlerken önemli bir gösterge olacağı anlaşılmaktadır. Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) uyarınca Kurulun iznine tabi olan birleşme ve devralma işlemlerinin, işlem sonucunda teşebbüslerin, tek başına veya birlikte, hâkim durum kavramının işaret ettiği güce ulaşip ulaşamayacakları veya işlem öncesinde zaten sahip olunan bu nitelikteki bir gücü artırmaları, böylece etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkıp çıkmaması yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

- (47) Bildirim konusu işleme baktığımızda, devre konu teşebbüs KÜMAŞ Türkiye'de;

- a. dolomitten bazik şekilsiz refrakter (BURD),
- b. manyezitten bazik şekilsiz refrakter (BURM),
- c. dolomitten bazik şekilli fırınlanmamış refrakter (Fırınlanmamış BSRD),
- d. manyezitten bazik şekilli fırınlanmış refrakter (Fırınlanmış BSRM),
- e. manyezitten bazik şekilli fırınlanmamış refrakter (Fırınlanmamış BSRM),
- f. bazik olmayan şekilsiz refrakter (NBUR)

üretiminde faaliyet göstermektedir. Devralan OYAK ise, maden-metalürji, çimento-beton-kâğıt, enerji, kimya, finans, otomotiv ve lojistik sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Tarafların faaliyet alanları göz önünde bulundurulduğunda, yatay bir örtüşmenin olmadığı, bir başka ifadeyle, bildirim konu işlem sonucunda herhangi bir yatay pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun

¹⁴ (.....)

güçlendirilmesinin ve böylece etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir¹⁵.

H.2.2. Dikey Etkilenen Pazara İlişkin Değerlendirme

- (48) Bilindiği üzere, farklı ilgili ürün pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleşen birleşme ve devralma işlemleri yatay olmayan (dikey) birleşme ve devralmalar olarak tanımlanmaktadır. Dikey devralmalar, tedarik zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleştirilen işlemleri ifade etmektedir. Bu tür işlemlerin değerlendirilmesinde birleşme tarafı olan teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri pazarlar genel olarak alt pazar ve üst pazar olarak ayrıma tabi tutulmaktadır. Üst pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin, alt pazarda faaliyet gösteren teşebbüslere girdi sağladıkları kabul edilmektedir.
- (49) Bildirim konusu işlemde, KÜMAŞ'ın faaliyet gösterdiği pazarlardan, BURM, fırınlanmış BSRM ve fırınlanmamış BSRM üretimi (üst pazar) ile OYAK'ın demir-çelik üretimi (alt pazar); KÜMAŞ'ın BURM ve Fırınlanmış BSRM üretimi (üst pazar) ile OYAK'ın çimento üretimi (alt pazar) ve KÜMAŞ'ın refrakter üretiminin hammaddelerinden olan kalsine manyezit üretimi (üst pazarlar) ile OYAK'ın demir-çelik üretimi (alt pazar) arasında dikey bir ilişkinin olduğu değerlendirilmektedir. Aşağıdaki tabloda bu durum daha net bir şekilde görülebilmektedir.

Tablo 7: Tarafların Faaliyet Gösterdikleri Pazarlar ve Bu Pazarlardaki Yatay/Dikey Örtüşmeler

KÜMAŞ	OYAK Grubu	Yatay-Dikey
BURM	demir-çelik, çimento	Dikey
Fırınlanmış BSRM	demir-çelik, çimento	Dikey
Fırınlanmamış BSRM	demir-çelik	Dikey
Kalsine manyezit	demir-çelik	Dikey

- (50) Bahsi geçen dikey ilişkiler kapsamında tarafların ve rakiplerinin pazar paylarına ilişkin veriler ve söz konusu pazarlardaki değerlendirmeler aşağıda ayrı başlıklar altında ele alınacaktır.

H.2.2.1. BURM pazarına ilişkin yoğunlaşma değerlendirmesi

- (51) DBM ya da ergitilmiş manyezitin farklı tane boyutlarında kırılıp, çeşitli bağlayıcılarla mikserde karıştırılması ile üretilen ve herhangi bir şekli olmayan yığın halindeki şekilsiz bazik bir refrakter olan BURM, demir-çelik, çimento, kireç, cam ve demir dışı metallerin üretiminde kullanılmaktadır. Bu kapsamda KÜMAŞ'ın BURM faaliyeti ile OYAK'ın demir-çelik ve çimento faaliyetleri arasında bir dikey ilişki mevcuttur.

Tablo 8: BURM Pazarına İlişkin KÜMAŞ'ın ve Rakiplerinin Türkiye'deki Pazar Payları (%)

Teşebbüsler	2017		2018		2019	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
KÜMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
RHİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹⁵ OYAK Grubu şirketlerinden olan Almatıs Grubu, alümina bazlı refrakter üreticilerinin formülasyonlarını optimize etmek için çok çeşitli kırılmış ve öğütülmüş boyutlarda yüksek saflıkta kimyasal alümina içerikli agrega ve çimento niteliğinde hammaddeler sağlamakla birlikte, Almatıs Grubu'nun üretim tesislerinde ısı yalıtımı amacıyla kullanılan yüksek saflıkta alümina içerikli refrakter tuğla ve harçlar, KÜMAŞ'ın ürün portföyü içerisinde yer almamaktadır. Nitekim KÜMAŞ'ın ürettiği refrakter hammaddeleri manyezit ve dolomit bazlı iken, Almatıs Grubu'nun ürettiği hammaddeler yüksek saflıkta, kimyasal nitelikli alümina içerikli ürünlerdir.

Asmaş-Minteq	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Piromet	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Daussan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100	100	100	100	100	100
Kaynak: Bildirim Formu						

- (52) BURM pazarına ilişkin Tablo 8'de yer alan verilere baktığımızda, değer bazında (.....), miktar bazında (.....) ile RHIM'nin lider konumunda olduğu, ardından ikinci sırada ise değer bazında (.....), miktar bazında ise (.....) pazar payı ile (.....) 'in geldiği görülmektedir. Devre konu KÜMAŞ'ın ise son üç yılda pazar payının düşüş eğiliminde olduğu ve değer bazında (.....), miktar bazında (.....) olarak gerçekleştiği görülmektedir.
- (53) Aşağıdaki tabloda ise OYAK Grubunun demir çelik pazarındaki pazar payları yer almaktadır:

Tablo 9: OYAK'ın Demir-Çelik Sektörüne İlişkin Türkiye Pazar Payı Bilgisi¹⁶ (%)

Pazar	2017		2018		2019	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
Yassı Çelik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Uzun Çelik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Demir-Çelik ¹⁷	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu						

- (54) Yukarıda yer alan rakamlar çerçevesinde OYAK Grubunun yassı çelik pazarında pazar paylarının (.....) yakın olduğu, uzun çelik ürünlerinde (.....) pazar payına sahip olduğu, toplam demir çelik ürünleri bakımından ise (.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere demir çelik pazarının, yassı çelik ve uzun çelik satışları olarak alt ayrımları mümkündür. KÜMAŞ'ın refrakter ürünlerinin kullanıldığı alanlar dikkate alındığında demir çelik pazarının alt ayrımlarına gidilmesinin gerekli olmadığı değerlendirilmektedir.
- (55) Yatay Olmayan Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'un (Yatay Olmayan Kılavuz) 25. paragrafında, yatay olmayan birleşme işlemleri sonucunda ortaya çıkan birleşik teşebbüs, birleşme sonrasında söz konusu ilgili pazarlardan en az birisinde hâkim durumda olmadıkça birleşme işleminin rekabeti olumsuz şekilde etkilemeyeceği kabul edilmiştir. KÜMAŞ'ın BURM pazarında sahip olduğu pay ile birlikte OYAK Grubunun demir çelik pazarında sahip olduğu payın (.....) biraz üzerinde olduğu dikkate alınarak söz konusu pazarlar bakımından rekabetçi endişenin söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.
- (56) Diğer yandan KÜMAŞ'ın BURM ürünü ile OYAK Grubunun çimento üretimi arasında da dikey nitelikli bir ilişki bulunmaktadır. Bu kapsamda çimento pazarına ilişkin OYAK Grubu ve rakiplerin pazar paylarına ilişkin verilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

¹⁶ Bildirim Formu'nda taraflar, demir-çelik sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin satış verilerinin mevcut olmaması nedeniyle tahmini pazar payı sağlayamadıklarını beyan etmişlerdir.

¹⁷ KÜMAŞ tarafından üretilen refrakter malzemeleri, OYAK'ın demir-çelik faaliyetlerinin genelinde kullanıldığı ve üretilen demir-çelik ürünü özelinde değişkenlik göstermediği değerlendirildiğinde bu pazar bakımından yassı çelik pazarı ve uzun çelik pazarı ayrımına gidilmemiştir.

Tablo 10: Çimento Pazarına İlişkin OYAK'ın ve Rakiplerinin Türkiye'deki Pazar Payları (%)

	2018		2019		2020	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
OYAK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LİMAK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AŞKALE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKÇANSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Vicat Grup	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİMENTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (57) Tablo 10'a baktığımızda OYAK'ın çimento pazarındaki pazar payı son üç yıl içinde nispeten artmakla birlikte 2019 yılında, Yatay Olmayan Kılavuz'da belirtilen eşğin altında, hacim bazında (.....), değer bazında ise (.....) olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla gerek KÜMAŞ'ın pazardaki payları gerekse OYAK'ın ve rakiplerinin pazar payı işlem sonrasında çimento pazarı bakımından etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.

H.2.2.2. Fırınlanmış BSRM Pazarına İlişkin Yoğunlaşma Değerlendirmesi

- (58) DBM ve/veya FM'in farklı tane boyutlarında kırılıp/öğütülerek alümina spinel, kromit gibi katkıları ve bağlayıcıları ile mikserde karıştırılması ile üretilen harmanların hidrolik preslerde şekillendirilmesi ile üretilen Fırınlanmış BSRM, demir-çelik, çimento, kireç, cam ve demir dışı metallerin üretiminde kullanılmaktadır. Bu kapsamda KÜMAŞ tarafından üretilen Fırınlanmış BSRM ile OYAK'ın demir-çelik ve çimento sektörleri arasında bir dikey ilişki mevcuttur.

Tablo 11: Fırınlanmış BSRM Pazarına İlişkin KÜMAŞ ve Rakiplerinin Türkiye'deki Pazar Payları (%)

Teşebbüsler	2017		2018		2019	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
KÜMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SORMAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Refratechnik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
RHİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Konya Krom	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Bildirim Formu

- (59) Yukarıdaki tablo incelendiğinde KÜMAŞ'ın hacim bazında (.....); değer bazında (.....) pazar payı ile pazarda hacim bazında (.....) ve değer bazında (.....)'luk bir pazar payını elinde bulunduran lider konumdaki (.....)'tan sonra geldiği görülmekte ve 2018 yılına kıyasla pazar payında bir azalma olduğu gözlemlenmektedir.
- (60) Yatay Olmayan Kılavuz'un 25. paragrafında, yatay olmayan birleşme işlemleri sonucunda ortaya çıkan birleşik teşebbüsün, birleşme sonrasında söz konusu ilgili pazarlardan en az birisinde hâkim durumda olmadıkça birleşme işleminin rekabeti olumsuz şekilde etkilemeyeceği kabul edilmiştir. Ayrıca Kılavuz'un 27. paragrafında "...her bir ilgili pazarda Herfindahl-Hirschman Endeksi (HHI) değerinin 2500 seviyesinin altında olması ve birleşik teşebbüsün her bir pazardaki pazar payının %25'in altında olması halinde, yatay olmayan birleşmelerin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde

olmadığı varsayılabilir.” ifadesi yer almaktadır. Fırınlanmamış BSRM pazarındaki HHI değeri ise hacim bazında (.....), değer bazında (.....) olarak hesaplanmıştır.

- (61) Sonuç olarak gerek demir çelik ve çimento pazarlarında OYAK Grubunun konumu gerekse KÜMAŞ'ın Fırınlanmamış BSRM pazarındaki pazar payının Yatay Olmayan Kılavuz'da eşik kabul edilen değeri cüzi bir oranda geçmekle birlikte, söz konusu pazarda lider konumda olmadığı ve HHI değerinin bahsi geçen kılavuzdaki eşik altında olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Fırınlanmamış BSRM pazarı bakımından işlem sonrasında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.

H.2.2.3. Kalsine Manyezit Pazarına İlişkin Tespit ve Değerlendirme

- (62) Tarımsal uygulamalar (hayvan yemi ve gübre), madencilik sektörü (Ph ayarlayıcı), mermer ve seramik sektörü, yapı sektörü, kâğıt dolgu ve beyazlatma malzemesi, şeker rafinasyonu, cam harmanı katkı malzemesi ve soral çimento uygulamaları da dâhil olmak üzere çok farklı sektörlerde kullanılan ve refrakter malzemelerinin hammaddelerinden olan kalsine manyezit sınırlı seviyede de olsa demir-çelik sektöründe de kullanılmaktadır. Bu kapsamda KÜMAŞ'ın kalsine manyezit üretimi ile OYAK'ın demir-çelik üretimi, dikey ilişkinin gerçekleştiği bir diğer pazar olarak ele alınmıştır.

Tablo 12: Kalsine Manyezit Pazarına İlişkin KÜMAŞ'ın ve Rakiplerinin Türkiye'deki Pazar Payları (%)

Teşebbüsler	2017		2018		2019	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
KÜMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Akdeniz Mineral	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MALTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100	100	100	100	100	100
Kaynak: Bildirim Formu						

- (63) Refrakter malzemelerinin ham maddelerinden olan kalsine manyezit pazarında KÜMAŞ'ın 2019 yılına ilişkin hacim bazında pazar payı (.....), değer bazında (.....) olarak gerçekleşirken; pazarda lider konumda olan (.....) hacim bazında (.....); değer bazında ise (.....) 'lik bir pazar payını elinde bulundurmaktadır. Söz konusu pazardaki 2019 yılına ilişkin HHI değeri ise hacim bazında (.....) değer bazında ise (.....) olarak hesaplanmıştır. İlaveten bildirim formunda, KÜMAŞ tarafından üretilen kalsine manyezitin yalnızca belirli bir kısmının demir-çelik sektörüne tedarik edildiği ve bu ürünün demir-çelik sektörü açısından zorunlu bir girdi olmadığı belirtilmiş olup, tüm bu hususlar değerlendirildiğinde işbu pazar bakımından işlem sonrasında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.

H.2.2.4. Fırınlanmamış BSRM Pazarına İlişkin Tespit ve Değerlendirme

- (64) Tarafların faaliyetlerinin dikey olarak kesiştiği son pazar ise DBM ve/veya FM'in farklı tane boyutlarında kırılıp/öğütülerek grafit, antioksidan katkıları ve bağlayıcılar ile mikserde karıştırılması ile üretilen harmanların hidrolik preslerde şekillendirilmesi ile üretilen fırınlanmamış BSRM üretimi ile OYAK'ın demir-çelik üretimidir.

Tablo 13: Fırınlanmamış BSRM Pazarına İlişkin KÜMAŞ'ın ve Rakiplerinin Türkiye'deki Pazar Payları(%)

Teşebbüsler	2017		2018		2019	
	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı	Hacim Bazlı Pazar Payı	Değer Bazlı Pazar Payı
KÜMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HAZNEDAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SORMAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
VESUVIUS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Konya Krom	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Bildirim Formu

- (65) KÜMAŞ'ın fırınlanmamış BSRM pazarındaki pazar payına baktığımızda; söz konusu pazar payı değer bazında 2017 yılında %(.....), 2018 yılında %(.....) ve 2019 yılında %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu pazar payı her ne kadar düşüş eğiliminde olsa da en yakın rakibi konumundaki (.....)'in iki katından yüksek bir pazar payı ile pazarda lider konumda olduğu görülmektedir. Pazardaki HHI değeri ise hacim bazında (.....), değer bazında (.....) olarak hesaplanmıştır. Her ne kadar HHI değeri Yatay Olmayan Kılavuz'da eşik kabul edilen değer altında olsa da, fırınlanmamış BSRM pazarındaki KÜMAŞ'ın ve rakiplerinin pazar payı ve konumları dikkate alındığında söz konusu işlemin dikey etkilerinin daha detaylı incelenmesi, bir başka ifadeyle söz konusu devralma işleminin Yatay Olmayan Kılavuz hükümleri uyarınca ele alınması ve olası rekabet karşıtı etkilerinin bu bağlamda irdelenmesi gerekmektedir.

H.2.3 Tek Taraflı Etkiler (Unilateral Effects) ve Koordinasyon Doğurucu (Coordinated Effects) Etkiler Bakımından Değerlendirme

- (66) Bilindiği üzere, farklı ilgili ürün pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gerçekleşen birleşme ve devralma işlemleri yatay olmayan birleşme ve devralmalar olarak tanımlanmaktadır. Dikey devralmalar, yatay devralmalardan farklı olarak aynı ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasındaki rekabetin doğrudan ortadan kaldırılmasına veya azaltılmasına yol açmamaktadır. Bu bakımdan dikey devralmaların yatay devralmalara kıyasla daha az rekabetçi endişe barındırdığı kabul edilmektedir. Ayrıca dikey devralmaların, işlem maliyetlerini önemli derecede azalttığı, çifte tekelleri fiyatlandırmayı ortadan kaldırarak nihai ürün fiyatını düşürme veya çıktı miktarını artırma yönünde güdü sağladığı, üretim, dağıtım ve satış organizasyonu bakımından da birtakım etkinlikler doğurabildiği ileri sürülmektedir.
- (67) Dikey devralmalar bazı durumlarda, hâkim durum yaratma veya hâkim durumu güçlendirerek rekabeti önemli ölçüde azaltabilme potansiyeli taşımaktadır. Bu kapsamda Yatay Olmayan Kılavuz'da, dikey devralmaların rekabet üzerinde tek taraflı etkiler (*unilateral effects*) ve koordinasyon doğurucu (*coordinated effects*) etkiler olmak üzere başlıca iki tür olumsuz etkisi bulunduğu ifade edilmektedir.
- (68) Söz konusu bilgiler ışığında dosya konusu dikey devralma işleminin esas olarak rekabeti sınırlayıcı etkileri, tek taraflı etkiler ve koordinasyon doğurucu etkiler bağlamında ele alınacak; tek taraflı etkilerse girdi kısıtlaması ve müşteri kısıtlaması şeklinde ayrı başlıklar kapsamında incelenecektir.

H.2.3.1. İşlemin Tek Taraflı Etkilerinin Değerlendirilmesi

- (69) Tek taraflı etkiler, esas olarak dikey devralmaların pazar kapamaya neden olup olmadığı hususunda incelenmektedir. Bu kapsamda pazar kapama, devralma işlemi

neticesinde mevcut veya potansiyel rakiplerin tedarik kaynaklarına erişiminin zorlaştırılması veya engellenmesi neticesinde, rakiplerin etkili bir şekilde rekabet edebilme imkân ve güdülerinin azaltılması şeklinde ifade edilmektedir. Öte yandan Yatay Olmayan Kılavuz'da pazar kapama, girdi kısıtlaması (*input foreclosure*) ve müşteri kısıtlaması (*customer foreclosure*) olarak iki farklı şekilde ele alınmıştır.

- (70) Dikey birleşmelerin birleşik teşebbüse alt ve üst pazardaki rakipleri hakkında kritik bilgilere erişim imkânı sağlaması sebebiyle de bazı tek taraflı etkilerin ortaya çıkmasına neden olması mümkündür. Örneğin dikey birleşme sonucunda alt pazardaki rakibinin sağlayıcısı olan bir teşebbüs rakipleri hakkında elde edeceği bilgiler neticesinde alt pazarda fiyatları yüksek tutabilir. Benzer şekilde dikey bütünleşik teşebbüsün elindeki kritik bilgilere erişim imkânı rakiplerin pazara girişlerini veya pazarı genişletmelerini engelleyebilir.

H.2.3.1.1. Girdi Kısıtlaması

- (71) Girdi kısıtlaması temel olarak, birleşik teşebbüsün devralma sonrası sağlayıcısı olduğu girdilerin alt pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslere arzını kısıtlayarak devralma öncesi fiyat ve koşullardan girdi temin etmelerini zorlaştırması ve bunun sonucunda maliyet artışına neden olması olarak tanımlanmaktadır. Bu durumsa birleşik teşebbüse tüketiciye uyguladığı fiyatları arttırabilme imkânı sağlayacaktır. Yukarıda belirtildiği üzere, girdi kısıtlaması şeklindeki pazarı kapama etkisinin tüketici zararına yol açtığı kabul edilmesi için rakiplerin birleşme sonrasında mutlaka pazardan çıkmak zorunda kalmaları şartı aranmamalıdır. Bu değerlendirmede kıstas, artan girdi maliyetlerinin tüketicilere daha yüksek fiyatlar uygulanmasına neden olup olmayacağıdır. Diğer yandan, birleşmeden kaynaklanan etkinliklerin birleşik teşebbüse fiyat düşürme imkânı ya da güdüsü sağlaması ve böylece tüketici üzerindeki toplam etkinin nötr ya da olumlu olması mümkündür.
- (72) Girdi kısıtlaması konusunda, birleşik teşebbüsün girdi kısıtlama imkân ve güdüsü olup olmadığı değerlendirilmekte ve en nihayetinde böyle bir pazar kapama uygulamasının alt pazarda rekabeti önemli ölçüde bozup bozmayacağı dikkate alınmaktadır. Bu hususlar genelde iç içe geçmiş olması nedeniyle değerlendirme safhasında birlikte ele alınmaktadır.
- (73) Yatay Olmayan Kılavuz'da girdi kısıtlaması değerlendirmelerinde, ilk olarak girdinin alt pazardaki üretim açısından önemli bir girdi olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Pazar kapama, ilgili girdinin önemli olması halinde gündeme gelebilmektedir. Ayrıca, alt pazardaki üretim maliyetlerinde önemli bir kalem oluşturmasının yanında girdi, maliyet dışı faktörlerle de önemini koruyabilmektedir. Maliyet dışı faktörler arasında anılan girdi olmaksızın alt pazarda üretimin gerçekleştirilememesi, girdinin alt pazardaki ürün için önemli bir ürün farklılaştırma unsuru olması sayılabilmektedir. Bununla birlikte, Yatay Olmayan Kılavuz'da, girdi kısıtlaması yoluyla pazar kapama etkisinin ortaya çıkabilmesi için devralma sonrası oluşacak dikey bütünleşik teşebbüsün üst pazarda belli bir pazar gücüne sahip olması gerektiği belirtilmektedir.
- (74) Fırınlanmamış BSRM pazarında 2019 yılı itibarıyla satış hacmi bakımından (.....)'lık kısım dosya konusu işlem neticesinde dikey bütünleşik teşebbüs tarafından kontrol edilecektir. Tablo 15'te gösterildiği üzere söz konusu pazar payları ile pazarda gerek satış hacmi gerekse değeri bakımından birinci sırada yer almaktadır. Pazarda ikinci sırada yaklaşık (.....) pay ile (.....), üçüncü ve dördüncü sırada yaklaşık (.....)pay ile (.....) ve beşinci sırada (.....) pay ile (.....) yer almaktadır. Söz konusu pazar payları dikkate alındığında devir sonrasında dikey bütünleşik teşebbüsün üst pazarda hâkim durumda olmamakla beraber belli bir pazar gücüne sahip olduğu kabul edilebilecektir.

- (75) Bildirim formunda, ERDEMİR'in sıvı ham çelik üretim sürecinde ergime sıcaklığı demir ve çelikten daha yüksek olan sıvı demir ve çeliğin geçtiği her yerde yüksek ısıya dayanıklı olarak refrakter malzemesinin kullanılması gerektiği, bu anlamda üretim sürecinin vazgeçilmez bir parçası olduğu ifade edilmektedir. Global çelik sektörünün son 3 yıllık üretimlerine bakıldığında 2017 yılı 1,69 milyar ton, 2018 yılı 1,81 milyar ton ve 2019 yılı 1,87 milyar ton şeklinde olduğu, buna karşın refrakter malzemelerinin bu ivmeyi takip edemediği ve refrakter ürünlerinin kullanıldığı alanlarda gelişen teknolojiler ve refrakter ürünlerinin kalitelerinin geliştirilmesine yönelik yapılan inovasyon yatırımları doğrultusunda çelik başına düşen refrakter kullanımının azaldığı belirtilmiştir. Bir başka ifadeyle refrakterin en geniş kullanım alanlarından biri olan çelik sektörü son 3 yılda %11 büyüme kaydetse de refrakter malzeme kullanımları çelik üretimlerine paralel olarak ilerlememiş ve refrakter satışları düşmüştür¹⁸.
- (76) Bildirim formunda mevcut durumda demir çelik sanayinde kullanılan refrakter ürünlerin üretilen demir çelik maliyetleri içerisindeki payının (.....) arasında olduğu belirtilmektedir. Söz konusu bilgiler ışığında alt pazarlar olan demir çelik pazarlarında meydana gelen büyümeye karşın refrakter pazarının aynı şekilde büyüme kaydetmemesi, söz konusu pazarlarda refrakter malzemelerinin temel girdilerden biri olarak önemini koruduğunu, bununla birlikte toplam girdi maliyetleri içerisinde sahip olduğu payın azaldığını göstermektedir. Ayrıca toplam üretim maliyetlerinin oldukça küçük bir kısmını oluşturduğu dikkate alındığında rakip demir çelik üreticilerine yönelik olası girdi kısıtlamasının nihai ürün fiyatlarını etkileyecek boyutta etki yaratması beklenmemektedir.
- (77) İlgili refrakter pazarındaki yerleşmiş tedarik uygulamaları da işlemin değerlendirilmesi bakımından ışık tutacak niteliktedir. Bildirim formunda refrakter malzemeleri tedariki bakımından müşterilerin ihaleler yoluyla yaklaşık 6-10 refrakter firmasından teklif aldığı ve en az 2-3 tedarikçi ile çalıştığı ifade edilmiştir. Nitekim ERDEMİR de hâlihazırda Vesuvius, RHI, Süperref, Chosun Refractories ve Seven Refractories'den refrakter tedariki yapmaktadır.
- (78) Devralma işlemi sonrasında dikey bütünleşik OYAK'ın refrakter tedarikini kendi içinde üst bölümden temin etmeyi tercih etmesi halinde daha önce girdi satın aldığı kalan girdi tedarikçilerinin OYAK tarafından talep edilmeyen ürün miktarının serbest kalması, ilgili refrakter pazarının serbest kalan bu bağımsız girdi tedarikçilerinin alt pazardaki rakipler bakımından alternatif temin kaynağı haline gelmesi söz konusu olacaktır.
- (79) Öncelikle refrakter pazarının alt pazarında yer alan müşterilerin yaygın olarak kullandığı söz konusu tedarik yöntemine ek olarak bildirim formunda pazarda dikey nitelikli münhasırlık ilişkilerinin olmadığı belirtilmektedir. Bu durumda sağlayıcı değiştirmenin zor olmayacağı ve fiyatların yükselmesi ihtimalinin düşük olduğu değerlendirilmektedir.
- (80) Bu noktada ilgili refrakter pazarında, pazarda faaliyet gösteren firmaların âtil kapasiteye sahip olup olmadığı önem taşımaktadır. Taraflardan elde edilen bilgiler çerçevesinde ilgili refrakter pazarında KÜMAŞ'ın kapasitesi yıllar itibarıyla artmamakla beraber kapasite kullanma oranı 2017 yılındaki (.....) 2019'da (.....) kadar gerilemiştir. Bildirim formunda ilgili refrakter pazarında küresel ölçekte (.....) ve ülkemizde (.....) oranında atıl kapasite bulunduğu tahmin edildiği belirtilmektedir.

¹⁸ Örneğin 1970'li yıllarda global olarak ton çelik başına 25-30 kg refrakter malzemesi kullanılırken, günümüzde bu rakam 8 kg'lara kadar düşmüştür.

- (81) İlâveten KÜMAŞ'ın rakiplerinden HAZNEDAR'ın da fırınlanmış ve fırınlanmamış BSRM ürünleri bakımından 2020 yılında yıllık kapasitesini (.....) ton/yıl arttırdığı belirtilmektedir. Tarafların rakiplerinden SORMAŞ tarafından iletilen bilgilerde toplam kapasite kullanma oranlarının son dört yılda (.....), (.....), (.....) ve (.....) olarak gerçekleştiği belirtilmektedir. Fırınlanmamış BSRM pazarına son beş yılda, OSR Orind Special Refractories Limtied, Süperref Ateşe Mukavim Malzemeleri, Dalmia OCL Refractories ve Intocast gibi üreticilerin de giriş yapması üst pazardaki tedarikçi sayısını ve refrakter pazarındaki rekabeti artırmıştır. Refrakter pazarındaki üretici sayısının artması birleşik teşebbüsün girdi kısıtlaması yapması veya bu güdüye sahip olması olasılığını azaltacak niteliktedir. Nitekim bu husus Kurul'un DOW¹⁹ kararında da ele alınmıştır. Kararda Kurul, dikey etkilenen pazarlar bakımından yapılan rekabetçi analiz kapsamında, üst pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin Türkiye'den ve dünyadan ilgili ürünler bakımından ihtiyaçlarını karşılayabilecek tedarikçilerin bulunmasından hareketle, işlem neticesinde herhangi bir girdi kısıtlamasının yaşanmayacağı kanaatine varmıştır.
- (82) Ayrıca refrakter malzemeleri (bazık olmayan şekilli fırınlanmış/fırınlanmamış) pazarındaki ithalat miktarları da işlemin etkileri açısından önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 14: Türkiye Toplam Manyezitten Bazık Şekilli Refrakterler (Fırınlanmış ve Fırınlanmamış) İthalatı

2016		2017		2018		2019	
Miktar (ton)	Tutar (USD)	Miktar (ton)	Tutar (USD)	Miktar (ton)	Tutar (USD)	Miktar (ton)	Tutar (USD)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (83) Yukarıdaki tablodan son yıllarda ithalatın hem miktar hem de değer olarak artış eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 15: Türkiye Toplam Manyezitten Bazık Şekilli Fırınlanmış ve Fırınlanmamış Refrakter Satışları ve İthalatın Satışlar İçindeki Oranı

	2017	2018	2019
Türkiye Toplam Manyezitten Bazık Şekilli Fırınlanmış ve Fırınlanmamış Refrakter Satışları (ton)	(.....)	(.....)	(.....)
İthalatın Satışlar İçerisindeki Oranı	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (84) Yukarıdaki tablolar incelendiğinde ise Türkiye'deki manyezitten bazık şekilli fırınlanmış ve fırınlanmamış refrakter satışlarının yıllar içinde azalmasına karşın ithalat miktarının yıldan yıla arttığı anlaşılmaktadır. Demir çelik üretiminde kullanılan ilgili refrakter girdi ihtiyacında yaşanan düşüş ile birlikte bu durumun, yıllar itibarıyla KÜMAŞ'ın kapasite kullanım oranlarının azalmasında etkili olduğu değerlendirilmektedir. İlâveten hâlihazırda uygulanan ithalat vergilerine rağmen Çin'den yapılan ithalatın yıllar içinde artış gösterdiği ve büyük küresel şirketlerin Çin'de tesislerinin olması sebebiyle Çinli üreticilerin teknoloji ve bilgi konusunda herhangi bir eksiğinin olmadığı göz önüne alınırsa Çinli firmaların söz konusu ürün grupları için ciddi rekabetçi baskı uygulayabildiği değerlendirilmektedir.
- (85) Manyezitten ve dolomitten elde edilen bazık refrakter ürünler arasında yüksek arz ikamesi olması da işlem sonrası oluşabilecek rekabetçi endişeleri azaltmaktadır. KÜMAŞ'ın rakiplerinden (.....) geçmiş uygulamalarında Fırınlanmış BSRM ile

¹⁹ Kurulun 30.03.2016 tarih ve 16-12/184-79 sayılı kararı.

Fırınlanmamış BSRM arasında kısa vadede üretim geçişleri yaptığı, örnek vermek gerekirse, (.....)'in tesislerinden birinde (.....) bazik ürünleri arasında her sene iki kere geçiş sağlandığı, bu geçişler sırasında, yaklaşık 2-3 haftalık standart manyezit üretimi kaybı yaşandığı ve bunun esasen oldukça az miktarda satış ve parasal kayıp anlamına geldiği göz önünde bulundurulduğunda işlem sonrasında ilgili pazarlarda arz ikamesi açısından bir endişe yaşanmayacağı değerlendirilmektedir²⁰.

- (86) Tüm bu açıklamalar ışığında demir-çelik sektörlerindeki büyümeye rağmen refrakter malzemeleri pazarının büyüme eğilimi göstermemesi, demir çelik üretim maliyetleri içinde oldukça küçük paya sahip olması, kapasite kullanım oranlarının azalması, son yıllarda üst pazarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısının artması, Türkiye'deki manyezitten bazik şekilli fırınlanmamış ve fırınlanmamış refrakter satışlarının yıllar içinde azalmasına karşın ithalat miktarının sürekli artması, aynı anda birden fazla tedarikçi ile çalışılıyor olması ve pazarda münhasırlık ilişkilerinin bulunmaması gibi durumlar göz önünde bulundurulduğunda işlem sonrasında fırınlanmamış BSRM pazarında girdi kısıtlaması yoluyla alt pazardaki rakiplerin maliyetlerin yükselmesi ya da fiyatları arttırma yönünde etki yaratma imkân ve güdüsünün söz konusu olmayacağı, dolayısıyla girdi kısıtlaması yoluyla pazarın rakiplere kapanmasının söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.

H.2.3.1.2. Müşteri Kısıtlaması

- (87) Müşteri kısıtlaması, birleşik teşebbüsün üst pazardaki rakiplerinin yeterli derecedeki müşteri tabanına erişiminin kısıtlanmasıdır. Bu kapsamda, üst pazarda faaliyet gösteren bir teşebbüsün alt pazarda önemli derecede pazar payına sahip olan bir teşebbüs ile birleşmesi müşteri kısıtlaması yoluyla rekabeti engelleme ve kısıtlama ihtimalini ihtiva etmektedir.
- (88) Birleşik teşebbüs alt pazarda da faaliyetine devam edeceği için, üst pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin kayda değer müşteri tabanına ulaşımını kısıtlayabilecektir.
- (89) KÜMAŞ'ın ilgili refrakter malzemesini temin ettiği müşteriler arasında OYAK Grubunun payı yıllar içinde artmakla birlikte en yüksek %(.....) seviyesindedir. Görüldüğü gibi KÜMAŞ'ın halihazırda ürün tedarik ettiği önemli miktarı alan KARDEMİR, HABAŞ, İÇDAŞ gibi büyük firmaların devralma sonrasında alternatif tedarikçiler için önemli bir talep unsuru olacağı değerlendirilmektedir.
- (90) Söz konusu hususlar çerçevesinde müşteri kısıtlaması yoluyla pazar kapama etkisinden bahsedilebilmesi için üst pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin önemli derecede müşteri kaynaklarından dışlanması gerekmektedir. Fırınlanmamış BSRM pazarının alt pazarı olan demir çelik ürünlerinde OYAK Grubunun sahip olduğu pazar payları Tablo 15'te yer almaktadır. Buna göre yassı çelik ürünlerinde OYAK Grubunun 2019 yılında (.....) pazar payına sahip olduğu, uzun çelik ürünlerinde (.....) pazar payına sahip olduğu, toplam demir çelik ürünleri bakımından ise (.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. İşlemden etkilenen refrakter ürünlerinin demir çelik pazarına yönelik olduğu, bu bakımdan toplam demir çelik pazar büyüklüğünün dikkate alınabileceği, demir çelik pazarında OYAK Grubu dışında firmaların faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, OYAK Grubunun üst pazardaki rakiplerin alt pazardaki müşterilere erişimini kısıtlayabilmek için yeterli bir güç oluşturmadığını düşündürmektedir. Daha dar çerçevede yassı çelik pazarı bakımından OYAK Grubunun önemli bir alıcı olduğu

²⁰ (.....) sayılı dosya kapsamında gelen cevabi yazı.

kabul edilebilecek olsa da yassı çelik pazarının daha çok küresel ölçekte değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

- (91) Alt pazarda hâlihazırda KÜMAŞ ile tedarik ilişkisi olanlar da dâhil olmak üzere, birçok yerel (örneğin; Çolakoğlu, Habaş, Tosçelik, Borçelik) ve küresel oyuncunun (örneğin; Thyssenkrupp, ArcelorMittal) var olması ve demir-çelik sektörüne son 5 yıl içerisinde Atakaş Çelik, Yıldız Demir Çelik ve Tosalı Toyo gibi teşebbüslerin giriş yaptığı göz önünde bulundurulduğunda demir-çelik pazarı bakımından da işlem sonucunda müşteri kısıtlaması ihtimalinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim Kurul *Gemsat* kararında²¹ müşteri kısıtlamasına yönelik yaptığı incelemede, hâlihazırda 10 civarı firmanın alt pazarda aktif olmasını ve bu firmaların uluslararası bilinirliği olan firmalardan girdi sağlamasını dikkate almış ve bu doğrultuda dikey birleşme kapsamında ortaya çıkabilecek müşteri tabanına erişimin kısıtlanması stratejisinin makul olmayacağını değerlendirmiştir.
- (92) İlâveten pazarda süregelen tedarik anlaşmalarında müşteriler ihaleler yoluyla yaklaşık 6-10 refrakter firmasından teklif aldığı ve en az 2-3 tedarikçi ile çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda alt pazar bakımından müşteri kısıtlaması yaşanmasının çok mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim söz konusu husus Kurul tarafından daha önce *Doğan Holding*²² kararında da ele alınmıştır. Kararda Kurul, medya şirketlerinin haberin güvenilirliği ve detaylarına vakıf olma güdüsüyle genel olarak üç büyük haber ajansı ile eşzamanlı olarak çalışmayı tercih etmesinin söz konusu işlemin müşteri kısıtlama etkileri açısından bir endişe yaratmayacağı kanaatine varmıştır.
- (93) Bu çerçevede Türkiye’de güçlü küresel firmaların varlığının yanı sıra yurtdışına ihracat imkânlarının da mevcut olduğu dolayısıyla işlem neticesinde KÜMAŞ ile rakip olan refrakter firmalarının müşterilere erişim imkânlarının olumsuz etkilenmesinin, bu şekilde pazarın kapanmasının söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.

H.2.3.2. İşlemin Koordinasyon Doğurucu Etkiler Bakımından Değerlendirilmesi

- (94) Koordinasyon doğurucu etkiler ise devralma öncesinde davranışlarını uyumlaştırmadan faaliyet gösteren teşebbüslerin işlem sonrasında aralarındaki koordinasyon yoluyla fiyatları yükseltme veya rekabeti azaltma ihtimallerinin artması olarak tanımlanmaktadır. İşlemden önce sağlayıcı ve alıcı konumunda olan teşebbüslerin, işlem sonrasında dikey bütünleşik bir yapı içinde faaliyet gösterecek olmaları, dikey koordinasyon ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Yatay Olmayan Kılavuz’da bir dikey devralmanın pazar kapamaya yol açacağına ortaya konulması durumunda, sadece rakiplerin sayısındaki azalmanın bile pazarda kalan diğer teşebbüslerin koordinasyon kurmasını kolaylaştırması mümkün olabileceği ifade edilmektedir.
- (95) Dosya kapsamında devir işlemiyle dikey bütünleşik bir yapı oluşmaktadır. Pazarda benzeri dikey bütünleşik firmaların varlığı halinde dikey koordinasyon ihtimalinden bahsedilebilmektedir. Refrakter ürünlerin demir çelik ve çimento pazarlarında faaliyet gösteren firmaların üretim maliyetlerinin küçük bir payını oluşturması ve refrakter hammaddeleri ve refrakter ürünlerin yaygın şekilde ithalat ve ihracata konu olması nedeniyle küresel niteliği dikkate alındığında, etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren firmaların yoğun şekilde dikey birleşme yoluna giderek koordinasyon içinde hareket etmesi için yeterli güdünün olduğu söylenemeyecektir. Benzeri nedenlerle olası bir koordinasyonun nihai fiyatlara etki etmesi de beklenmemektedir. Sonuç olarak, dosya konusu devralmanın herhangi ilgili ürün pazarında girdi veya müşteri kısıtlaması

²¹ Kurulun 08.04.2018 tarih ve 18-11/197-93 sayılı kararı.

²² Kurulun 03.05.2018 tarih ve 18-13/248-113 sayılı kararı.

yoluyla pazar kapamaya yol açılması imkânının ve güdüsünün söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla işlem sonucunda herhangi bir pazarda koordinasyon ihtimalinden bahsedilemeyecektir.

(96) **I. SONUÇ**

- (97) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.